

450 LET AUGSBURSKÉ KONFESE

Proč nás zajímá jeden ze základních dokumentů luterské víry? Odpověď naznačil papež Jan Pavel II.: „Poslední pokus o dosažení dohody na sněmu v Augsburgu se nepodařil. Krátce nato se významné rozdělení ustálilo. Tím větší je naše vděčnost, když dnes stále jasněji vidíme, že most sice nebyl vybudován, ale že důležité pilíře toho mostu staletá bouře ušetřila. Díky už dříve započatému intenzivnímu dialogu s luterány (...) jsme mohli objevit, jak veliké a solidní jsou společné základy naší křesťanské víry“ (proslav v červnu 1980).

Po 13 letech od počátku reformace stáli ještě luteráni o příslušnost k jedné katolické církvi! Zejména hlavní teolog Filip Melanchthon se snažil na říšském sněmu v Augsburgu 1530 obhájit nové učení proti nařčení z hereze. Císaři Karlu V. a sněmu bylo přečteno 28 článků, formulovaných celkem zdrženlivě. Nepřítomný Martin Luther je schválil, i když mu sloh konfese nebyl docela po chuti. V člancích se odmítají i některé hereze a Melanchthon písemně ujišťoval: „Nemáme žádné dogma, které se odchyluje od římské církve (...) Jsme ochotni poslouchat římskou církev (...) K tomu ctíme autoritu římského velekněze a veškeré církevní vedení zcela oddaně“. Přesto se katolická strana ostře zaměřila na rozdíly a sepsala Odmítnutí (Refutatio), které protestanti nepřijali. Tak byl velký západní rozkol dokončen.

Augsburská konfese zasáhla i 60 českého náboženského dění. Moravští evangelíci ji na sněmu v Holešově (1574) přijali za své vyznání. Čeští evangelíci nakonec sepsali vlastní Českou konfesi, která je však silně ovlivněna Augsburskou. Ta je dodnes vyznáním slovenských evangelíků a. v. V Českobratrské církvi evangelické sice převládá vliv kalvínství, ale žije v ní i luterská tradice (vznikla sloučením luterské a reformované církve r. 1918) a je v ní zájem o přijetí do Světového svazu luterských církví.

Je třeba připomenout, že Luther a luterství prožívá v poslední době renesanci zejména v USA. Nový, pravdivější pohled na reformaci a Luthera prosadil v katolické církvi historik Josef Lortz (*Die Reformation in Deutschland*, 1939, atd.). Pokud jde o Augsburskou konfesi, už začátkem roku 1974 nadhodil tehdejší profesor dogmatiky, nyní kard. Josef Ratzinger možnost uznat ji při jubileu za katolickou. Navzdory potížím a kritikám z obou stran se věci ujali někteří teologové a evangelický biskup dr. Scheele vyslovil naději, že „shodný výklad Augustany může (...) přivodit rozhodující obrat na cestě k jednotě, kdy církve zůstanou církvemi a přece se stanou jednou církví (Ratzinger)“.

A tak došlo k ustavení oficiální lutersko–katolické komise, která 23. února vydala společné stanovisko k Augsburské konfesi. Konstatuje se v něm, že situace je oproti polemickému období značně změněná, dialog v teorii a spolupráce v praxi odstraňují nepochopení; zbývající rozdílnosti se stávají spíše vzájemným obohacením a korekturou. Po staletích se znovu probudilo vědomí, že „jsme pod jedním Kristem“. V první, naukové části Augustany (čl. 1–21) se společně zjišťují shody úplné nebo zásadní (Trojice, ospravedlnění, spása skrze Krista, církve). Druhá, kritická část (čl. 22–28 – přijímání pod obojí, celibát, zlořády se mší, řehole, církevní moc) se

vývojem doby stala v podstatě bezpředmětnou. Zůstávají ovšem otevřené otázky, o nichž se v Augsburské konfesi mlčí (počet svátostí, papežství, aj.), a samozřejmě pozdější katolická dogmata.

Kasián